

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5114/2533

กรมสรรพากร โจทก์ นางนิลบล คำนวณวงศ์ กับพวก จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.รัชฎากร มาตรา 57 ตรี

ย่อ / หลักกฎหมาย

หนี้ภาษีอากรรายพิพาทเจ้าพนักงานประเมินของโจทก์เรียกเก็บจากจำเลยที่ 1 และสามี จำเลยที่ 1 และสามีอุทธรณ์การประเมิน คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ผ่อนผันลดเงินเพิ่มลงและแจ้งให้จำเลยที่ 1 กับสามีชำระ แต่ก็ไม่ได้ชำระและมีได้อุทธรณ์คำวินิจฉัยต่อศาลภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ทั้งเมื่อถูกฟ้องคดีนี้ จำเลยที่ 1 รับว่าการประเมินถูกต้อง หนี้ภาษียาพิพาทจึงยุติว่าจำเลยที่ 1 มีเงินได้พึงประเมินและมีรายรับอันจะต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและภาษีการค้ำร่วมกับสามี เพราะการประเมินรายนี้ถือว่าเป็นเงินได้และรายรับร่วมกัน แม้โจทก์มิได้ฟ้องให้จำเลยที่ 1 รับผิดชอบไม่ปฏิบัติตามสัญญาที่จำเลยที่ 1 เคยตกลงยอมชำระหนี้ค่าภาษีอากรที่พิพาทก็ตามแต่เมื่อภาษีอากรรายพิพาทเป็นภาษีอากรค้ำ จำเลยที่ 1 จึงต้องร่วมรับผิดชอบกับสามีตามประมวลรัษฎากร มาตรา 57 ตรี บรรคแรก ศาลภาษีอากรกลางพิพากษาให้จำเลยทั้งสองในฐานะทายาทของสามีจำเลยที่ 1 ชำระหนี้ค่าภาษีอากรตามฟ้อง แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินจำนวนทรัพย์สินมรดกที่ตกได้แก่จำเลยทั้งสอง ให้จำเลยที่ 2 ในฐานะผู้จัดการมรดกนำเงินจากกองมรดกหากมีไปชำระภาษี มิได้หมายความว่าต้องเอาเฉพาะมรดกที่เป็นเงินไปชำระภาษีโดยไม่ต้องรับผิดชอบในทรัพย์สินอื่นที่เป็นมรดก เพราะความตอนต้นบ่งชี้แล้วว่าจำเลยที่ 2 ในฐานะทายาทต้องชำระหนี้ค่าภาษีอากรตามฟ้อง คำพิพากษาดังกล่าวจึงย่อมบังคับคดีแก่ทรัพย์สินทุกชนิดที่เป็นมรดกของผู้ตาย.

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องว่า จำเลยที่ ๑ เป็นภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายของพลตรีเฉลิม คำนวณวงศ์ และให้ความยินยอมที่จะชำระหนี้ค่าภาษีทั้งหมดแทนบุคคลดังกล่าว จำเลยที่ ๒ เป็นทายาทและเป็นผู้จัดการมรดกของพลตรีเฉลิม ตามคำสั่งศาล เจ้าพนักงานประเมินของโจทก์ได้ออกหมายเรียกเพื่อทำการตรวจสอบได้ส่วนการเสียภาษีของพลตรีเฉลิม และจำเลยที่ ๑ สำหรับปีภาษี ๒๕๑๖-๒๕๑๘ พบว่าบุคคลดังกล่าวมีรายได้จากการจัดสรรที่ดินขายจำนวน ๓๖๐ แปลง เป็นเงิน ๑๗ ล้านบาทเศษ อันเป็นการขายที่มุ่งในทางการค้า และยังมีเงินได้จากเงินเดือน โบนัสเบี้ยประชุมอีกต้องนำมาเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและภาษีการค้ำปรากฏว่าพลตรีเฉลิม ได้ยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาไว้แต่ก็ยื่นขาด ส่วนภาษีการค้ำไม่ได้ยื่นแบบแสดงรายการเสียภาษีเจ้าพนักงานประเมินจึงได้ทำการประเมินและแจ้งการประเมินให้นำเงินค่าภาษีไปชำระแก่โจทก์ทั้งสิ้น ๗,๘๐๑,๗๘๘.๖๗ บาท พลตรีเฉลิมได้ตั้งแก่กรรม จำเลยที่ ๒ ซึ่งเป็นทายาทและเป็นผู้จัดการมรดก ต้องร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ ๑ ขอให้จำเลยทั้งสองร่วมกันชำระค่าภาษิดังกล่าว จำเลยทั้งสองให้การว่า เมื่อปี ๒๕๑๙ จำเลยที่ ๑ กับพลตรีเฉลิม ได้จดทะเบียนหย่าขาดจากการเป็นสามีภรรยา กัน จำเลยที่ ๑ เป็นแม่บ้าน ไม่มีรายได้ดังที่เจ้าพนักงานกล่าวอ้างและไม่เคยให้ความยินยอมชำระหนี้ค่าภาษีแทนพลตรีเฉลิม จึงไม่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีตามฟ้อง ขณะที่พลตรีเฉลิม ถึงแก่กรรมไม่มีทรัพย์สิน ใดๆ เกี่ยวกับเงินได้ของพลตรีเฉลิม อันได้แก่เงินเดือน เบี้ยประชุม

โบนัส นั้น พลตรีเฉลิม ไม่เคยได้รับ หน่วยงานที่จ่ายรับไปเป็นสวัสดิการให้หน่วยงานนั้น และหักภาษี ณ ที่จ่ายส่งให้แก่โจทก์แล้วสำหรับเงินที่ได้จากการขายที่ดินนั้น นางอรสาัญญะกิจ ได้ติดต่อกับกรมการขนส่งทหารบกขอจัดสรรที่ดินในนามของแผนกสวัสดิการกรมการขนส่งทหารบก โดยนางอรสา เป็นผู้จัดหาที่ดินแล้วโอนใส่ชื่อพลตรีเฉลิม เป็นเจ้าของเพื่อผลในทางความเชื่อถือ พลตรีเฉลิม มิใช่ผู้ค้าที่ดินจึงไม่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีการค้า ศาลภาษีอากรกลางพิจารณาแล้ว พิพากษาให้จำเลยทั้งสองในฐานะทายาทของพลตรีเฉลิม ชำระหนี้ค่าภาษีจำนวน ๗,๘๐๑,๗๓๘.๖๗ บาท แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินจำนวนทรัพย์สินมรดกที่ตกได้แก่จำเลยทั้งสอง ให้จำเลยที่ ๒ ในฐานะผู้จัดการมรดกนำเงินจากกองมรดกหากมีไปชำระค่าภาษีตามจำนวนดังกล่าวข้างต้น โจทก์อุทธรณ์ต่อศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีภาษีอากรวินิจฉัยว่า ข้อต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของ โจทก์ประการแรกมีว่า จำเลยที่ ๑ จะต้องร่วมรับผิดชอบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และภาษีการค้ารายนี้หรือไม่ โดยโจทก์อุทธรณ์อ้างว่าเจ้าพนักงานได้ออกหมายเรียกเพื่อตรวจสอบภาษีทั้งพลตรีเฉลิม และจำเลยที่ ๑ และได้ส่งแบบแจ้งการประเมินไปยังพลตรีเฉลิม และจำเลยที่ ๑ ซึ่งพลตรีเฉลิม และจำเลยที่ ๑ ได้รับทราบแล้ว จึงเป็นหนี้ภาษีอากรค้างชำระ จำเลยที่ ๑ ในฐานะภริยาต้องร่วม รับผิดชอบนั้น เห็นว่า หนี้ภาษียานี้เจ้าพนักงานประเมินของโจทก์ได้ประเมินเรียกเก็บจากพลตรี เฉลิม และจำเลยที่ ๑ พลตรีเฉลิม กับจำเลยที่ ๑ ได้อุทธรณ์การประเมิน เมื่อคณะกรรมการพิจารณา อุทธรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่าการประเมินชอบ แต่มีเหตุอันควรผ่อนผันลดเงินเพิ่มลงคงเรียกเก็บ เพียงร้อยละ ๕๐ และแจ้งให้พลตรีเฉลิม และจำเลยที่ ๑ ชำระ แต่ก็ไม่ได้ชำระ และมีไต่ยื่นอุทธรณ์ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ต่อศาลภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ย่อมต้อง ถือว่าการประเมินของเจ้าพนักงานยุติแล้ว จำเลยที่ ๑ ไม่มีสิทธิโต้แย้งทั้งเมื่อถูกฟ้องคดีนี้ จำเลยที่ ๑ รับว่าการประเมินถูกต้อง หนี้ภาษียานี้จึงยุติว่าจำเลยที่ ๑ มีเงินได้พึงประเมินและมีรายรับอัน จะต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และภาษีการค้าร่วมกับพลตรีเฉลิม เพราะการประเมินรายนี้ ถือว่าเป็นเงินได้และรายรับร่วมกัน แม้โจทก์ไม่ได้ฟ้องให้จำเลยที่ ๑ รับผิดชอบไม่ปฏิบัติตามสัญญา ดังศาลภาษีอากรกลางวินิจฉัยก็ตามแต่เมื่อภาษีอากรรายพิพาทนี้เป็นภาษีอากรค้าง จำเลยที่ ๑ จึง ต้องร่วมรับผิดชอบกับพลตรีเฉลิม ผู้เป็นสามีตามประมวลรัษฎากรมาตรา ๕๗ ตรี วรรคแรก เมื่อฟังได้ เป็นยุติเช่นนี้ จำเลยที่ ๑ จึงมีหนี้ที่จะต้องชำระภาษีอากรร่วมกับพลตรีเฉลิม ที่ศาลภาษีอากรกลาง พิพากษามานั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วยอุทธรณ์โจทก์ฟังขึ้น และการร่วมรับผิดชอบของจำเลยที่ ๑ จะ มีตามกฎหมายอื่นหรือไม่ไม่จำต้องวินิจฉัย อุทธรณ์ประการต่อไปมีว่า ศาลภาษีอากรกลางให้จำเลย ที่ ๒ ในฐานะผู้จัดการมรดกนำเงินจากกองมรดกหากมี ไปชำระค่าภาษีอากรนั้นมิชอบ เนื่องจาก กองมรดกของพลตรีเฉลิม มิได้มีเฉพาะเงิน เห็นว่าศาลภาษีอากรกลางพิพากษาให้จำเลยทั้งสองใน ฐานะทายาทของพลตรีเฉลิม ชำระหนี้ค่าภาษีอากรจำนวน ๗,๘๐๑,๗๓๘.๖๗ บาท แต่ทั้งนี้ต้องไม่ เกินจำนวนทรัพย์สินมรดกที่ตกได้แก่จำเลยทั้งสอง ให้จำเลยที่ ๒ ในฐานะผู้จัดการมรดกนำเงินจาก กองมรดกหากมี ไปชำระภาษีตามจำนวนดังกล่าวข้างต้น ข้ออุทธรณ์โจทก์ที่กล่าวมานั้น เห็นว่า เป็นข้อที่ศาลภาษีอากรกลางกล่าวเกินมาเพื่อย้ำให้เห็นว่าถ้าได้รับเงินมรดกมาก็ให้นำไปชำระภาษี มิได้หมายความว่า จะต้องเอาเฉพาะมรดกที่เป็นเงินไปชำระภาษีโดยไม่ต้องรับผิดชอบในทรัพย์สินอื่นที่ เป็นมรดก เพราะข้อความในตอนต้นบ่งชี้แล้วว่าจำเลยที่ ๒ ในฐานะทายาทของพลตรีเฉลิม ต้อง ชำระหนี้ค่าภาษีอากรจำนวน ๗,๘๐๑,๗๓๘.๖๗ บาทมิได้จำกัดว่าจะบังคับคดีได้เฉพาะตัวเงินแต่ อย่างไม่ไร คำพิพากษาดังกล่าวโจทก์ย่อมบังคับคดีแก่ทรัพย์สินทุกชนิดที่เป็นมรดกของผู้ตายได้ ทุกอย่างอยู่แล้ว จึงไม่จำต้องแก้ไขถ้อยคำแต่อย่างใด พิพากษาแก้เป็นว่าให้จำเลยที่ ๑ ร่วมรับผิดชอบ

ชำระหนี้ค่าภาษีให้โจทก์ ๗,๘๐๑,๗๓๘.๖๗ บาท นอกจากนี้ที่แก้คงเป็นไปตามคำพิพากษาศาลฎีกาชั้นกลาง.

องค์คณะ

ก้าน อันนันทน์ · เดชา สุวรรณโณ · อุดม เฟื่องฟูง

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/5114/2533>